

כרשת
החודש!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוואס שליט"א

ביחד

שם התינוק

בשעה טובה נולד לזוג בן. למחרת, הכלה מקבלת טלפון מחמיה: מזל טוב לך כלתי, את יודעת שאפרים זה שם מצוין... (זהו שמו). אז תקראו לו אפרים, הוא קבע. מיד אחר כך מגיע טלפון נוסף. הלו, בתי, מדבר אבא, שמעתי שהכל בסדר ברוך ה'... תדעי לך שהשם יהושע הוא שם מצוין, של מנהיג וצדיק... (זהו שמו). קוראים יקרים, מה עושים אם החתן והכלה בכלל לא אוהבים את השמות אפרים ויהושע? (אף על פי שאלה שמות מצוינים מבחינת תוכנם).

האמת היא שהדבר תלוי לרוב במנהג של אותה עדה או משפחה. יש משפחות שזה חוק אצלם שכדי לכבד את ההורים הם יקראו לילדים ע"ש ההורים שחיים וקיימים. ויש משפחות שכל זמן שההורים חיים, הם לא יקראו לילדיהם בשמות אלו. מכל מקום, אין חיוב לקרוא לילדים בשמות ההורים, והורי התינוק רשאים לתת איזה שם שירצו.

לפני מספר שנים בסיומה של הרצאה בנושא 'התערבות הורים', נגשה אלי אמא צעירה ודמעות בעיניה. היא סיפרה שלפני מספר חודשים נולדה לה בת. אמא שלה התעקשה שיקראו לנכדה בשמה. אבל האמא הזאת כבר מבוגרת ויש לה שם מחוץ לארץ שלא מתאים לדורנו. האמא נעלבה מאד שהיא לא קראה לנכדה בשמה. היא אמרה לה שהיא לא מכירה בה ושהיא לא תבוא יותר לשמחות...

שאלתי את האמא: אפשר לדבר עם אמא שלך? והיא אמרה לי: אמא שלי נמצאת כאן בהרצאה. ביקשתי לדבר עם האמא לבד. פניתי אליה ואמרתי: אמא יקרה, הבנתי שהייתה אי הבנה בקשר לשם של התינוקת. אבל את צריכה להבין, שיש לה גם בעל והיא לא מחליטה לבד. וחוף מזה, הדור הזה יותר מודרני וקשה להם לקרוא בשמות של פעם. והאמא שאלה אותי: אז איך יהיה לי זכר? קוראים יקרים, האמא הזו לא מבינה שעצם זה שיש לה נכדה, זה הזכר שלה!

אם נתבונן בתנ"ך נגלה שאין כמעט הורים שקראו לילדיהם על שם הוריהם. אף אחד מהשבטים לא קרא לבניו על שם אברהם יצחק או יעקב, וגם לא הנכדים שלהם.

ישנם הורים שלא יודעים דבר זה, ולכן כדאי לתת להם לקרוא את מה שכתבנו בפרק זה. וזאת כדי שלא ילחצו יותר מדי את בני הזוג לתת שמות שהם לא מעוניינים.

צריך גם להתחשב בילדים הקטנים והנכדים שאולי לא היו רוצים שיתנו להם שם של סבא או סבתא שלא מתאים לתקופתנו, ובפרט שלפעמים יש לשם משמעות לא נעימה או שלילית לגמרי. הסיבה לכך שהילדים בגן או בבית הספר עלולים לעשות מהשם צחוק, וללעוג להם עד שהילד שונא את השם שנתנו לו.

כרשת השבוע

האוצר

"ויקהל משה את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם... ששת ימים תעשה מלאכה ובים השביעי יהיה לכם קודש שבת שבתון לה'..."

הפרשה פותחת בענין השבת שנאמרה ב"הקהל" וכאן רמז שבשבת כולם נקהלים בקהילות לומדים, מתפללים ואוכלים יחד סעודות השבת. שבת היא למעשה תחנה שמאחדת את כולם לזמן של איכות משפחתית וקבוצתית כדי להרגיש שינוי מימי החול. נתבונן ונתעמק קצת ברעיון הנפלא הנקרא - שבת!

חז"ל אמרו על כך משל נפלא - מלך אחד טוב ומטיב מלך על הרבה ארצות ומדינות ולמלך הזה היה עבד נאמן ששמונים שנה שירת את המלך בנאמנות יום אחד החליט המלך להעניק לעבד מתנה. הוא קרא לו ללשכה ואמר לו עבדי הנאמן הרבה ששנים אתה משרת אותי בנאמנות הגיע הזמן לתת לך מתנה.

אבל אתה תבחר אותה! נתן המלך לעבדו את מפתח חדר הכספות ואמר לו יש לך שעתיים לבחור מה שאתה רוצה העבד התרגש מאוד לקח את המפתח מידי המלך ביראת כבוד ופתח את חדר הכספות והנה מסדרון לפניו במסדרון היו פתחים לחדרים ועל כל דלת היה כתוב את שם האוצר שבתוכו. בדלת הראשונה היה רשום - פנינים.

העבד פתח את הדלת וראה פנינים מדהימות בגדלים שונים, הוא החליט לקחת פנינים אבל בדלת השניה היה רשום יהלומים. הוא פתח את הדלת והסתנוור מאורם וגודלם והוא החליט לקחת את היהלומים. אבל בדלת הבאה היה כתוב זהב משופך ביהלומים ופנינים.

העבד כבר לא היה יכול להחליט, עד שהגיע לדלת האחרונה ועליה היה כתוב להיות מלך! פתח העבד את הדלת והנה לפניו חדר פשוט אבל במרכז החדר עומד כיסא של המלך ומעליו גלימת המלך, כתר, ושרביט. העבד לא התבלבל מיד לבש את הגלימה חבש את הכתר עלה על הכסא והחזיק בשרביט. בינתיים המלך מרגיש שהעבד לא חוזר.

ירד המלך לבדוק מה קורה עם העבד, הוא הגיע לחדר הכספות בדק שם את כל החדרים והעבד לא נמצא. כשהגיע המלך לחדר האחרון פתח את הדלת והנה העבד לבוש בלבוש של מלך. פנה המלך אל העבד ומאמר לו עבדי היקר למה לא לקחת מהפנינים והיהלומים והתכשיטים! מדוע בחרת בחדר זה? אמר לו העבד אדוני המלך אם אני מלך אז הכל שלי!!!

והנמשל המלך זה הקב"ה והעבד זה משה רבנו ששירת את הקב"ה כל ימיו. ומהו האוצר? אמר הקב"ה למשה מתנה טובה ישנה בבת גנזי ושבת שמה רצוני לתנה לבני ישראל לך והודיעם.

שבת זוהי המתנה הכי יקרה בבת גנזיו של הקב"ה. ומדוע היא יקרה כל כך? כי בה אנחנו הופכים להיות מלך ליום אחר! כל השבוע אנחנו עבדים של המשכנתא, הפרנסה, הירקון, המכולת... והנה יום אחד אנחנו פושטים את בגדי החול בגדי העבד ולובשים בגדים של מלכים ונשארים בבית עם כל המשפחה אוכלים שרים ונהנים. מי מוכן לוותר על דבר כזה?

שבת שלום ומבורך
אבנר קוואס

גדיחה

שתי חברות, בשבעה: "ראיתי שבהלוויה של בעלך לא יכולת להיפרד ממנו בלי לפתוח את הארון כדי להסתכל עליו בפעם האחרונה". "אני אגיד לך מה", אומרת האלמנה, "כששמעתי את כל ההספדים, הייתי חייבת לוודא שאני בהלוויה הנכונה".

אדם אחד סובל מנדודי שינה זמן רב. הוא הולך לרופא, שבודק אותו וקובע: "אתה סובל ממתח רב ועצבני. כדי לישון היטב, אתה צריך להשאיר מחוץ לחדר השינה את כל המתח והעצבים שלך, וללכת לישון רגוע". "זה בדיוק מה שאמרתי לאשתי!", זועק האדם, "אבל היא לא מוכנה לישון בסלון..."

"אין זוג לא מוצלח - יש זוג לא מודרך"

פתגם השבוע

ספרות ומדיה

גם מוצרי מזון שעבר תוקפם אפילו ביום אחד, ועדיין לא התקלקלו, אנו כבר נמנעים מלתת אותם לילדים. אפילו אם טעינו והגשנו לילד מאכל שפג תוקפו, וחלילה יהיה לילד קלקול קיבה, אין זה סוף העולם, כי אפשר לטפל בזה במהירות והוא יצא מזה מיד.

ולא רק את תוקף המוצר אנחנו בודקים, אלא גם אם המוצר באישור משרד הבריאות וגורמי ביקורת אחרים.

וכאן מגיעה שאלת המליון: מדוע על מה שנכנס דרך הפה אנו חרדים וקיצוניים, ועל מה שנכנס דרך העיניים והאזניים אנחנו לא מקפידים, ואפילו מתעלמים?

ילד שנחשף לתכנים שליליים באמצעות הספרות והמדיה, אמנם לא נפגע בגוף, אבל נפגע בנשמה. האם לנשמה אפשר לעשות שטיפת קיבה? האם יש איזה פלסטר או חומר חיטוי? הרשמים שנוצרו, יגרמו נזק לשנים ארוכות ולפעמים לדורות.

הלוואי שאנו ההורים היינו מקפידים על רמת כשרות הספר כמו שאנו מקפידים על רמת הכשרות של המזון.

כשאנחנו באים לבקר ולסנן את הספרים של ילדנו עלינו להגדיר את סוגי התכנים שאנו לא מעוניינים שהילדים שלנו יחשפו אליהם.

הבה ונלמד על אלו דברים צריכים לשים דגש, וכיצד לסנן את הספרים הלא ראויים, ואולי גם למצוא להם תחליפים טובים.

מן הראוי היה לכתוב ספר שלם העוסק רק בנושאים הללו, ולא הבאתי כאן אלא ראשי פרקים הראויים להתייחסות ולטיפול. ישנם הרבה דברים המשפיעים על דעת הקהל בעולם, ובהם תקשורת הכוללת אמצעים שונים כגון רדיו, טלוויזיה, עיתונות, ספרות ואינטרנט.

גורמים אלה הם בעלי השפעה אדירה על האנושות ויכולים לשנות דעות והשקפות עולם מקצה לקצה. משום כך, עלינו ההורים להניח 'אצבע על הדופק' ולברר מהן התכנים והמסרים שמגיעים אל ילדינו דרך הספרות והמדיה.

אפשר למנף את הכח הזה לטובה, ולהעביר באמצעים אלו תכנים ומסרים חיוביים. אבל אם נסיר חלילה את ההשגחה, הילדים יחשפו לתכנים שליליים והרסניים. במאמרים הבאים נשבור כמה מיתוסים ותובנות שגויות בענין הספרות והמדיה.

במדף הספרים של ילדינו נמצאים הרבה ספרים עם המון תכנים חיוביים ושליליים שאנו ההורים בכלל לא עברנו עליהם ולא בדקנו אותם, ואנו מאפשרים לילדים שלנו לקרוא אותם באופן חופשי. עלינו ההורים לבקר ולסנן את הספרים והסיפורים שילדינו קוראים.

סיפור לשבת

סיפר הרב יצחק זילברשטיין שליט"א הסיפור הבא:

הגיע אלי מביה"כ"ן שבו התרחש המעשה, והוא מכיל בתוכו כמה אנפין של בזיון התורה, והשיי"ת יצילנו מכך, ויזכנו לשמור תמיד על כבוד התורה.

בבית הכנסת ההוא היה בחור שהעז פניו, ודיבר באמצע קריאת התורה, ולא התבייש לשוחח בקול רם, עד שהמתפללים שעמדו סביב לא היו יכולים לשמוע את בעל הקורא. ציבור המתפללים ביקשו ממנו לחדול מדיבוריו, אך זה אטם את אוזניו ולא שמע להם, והמשיך לדבר ולדבר, ולהפריע לכל סביבותיו. הדבר הגיע עד כדי כך שאחד המתפללים החליט ללמדו לקח, אחת ולתמיד. מה עשה? ניגש לגבאי וביקש ממנו לתת 'עליה' בשבת קודש לבחור המשוחח, ובקש שתהיה זו עליית 'חמישי'.

הגבאי מכריז 'יעמוד', וקרא את שם הבחור, והיה זה בעליית 'חמישי', הבחור גם אז היה בעיצומה של אחת משיחותיו, ולא ידע היכן עומדים בקריאה... ואז ניגש אליו החבר שיזם את העליה, ואמר לו 'קראו לך לעשות... הגבהה' המשוחח ניגש אל ספר התורה, ולעיני כל מאות המתפללים הנדהמים, אחז את ספר התורה בידיו, צעק בקול 'זאת התורה אשר שם משה' והגביה את הספר... אי אפשר לתאר את עוצמת הבושה שאחזה בו כשתפס מה אירע. היה זה כאמור במעמד כל הניצבים שראו בקלקלתו, ובמשך תקופה ארוכה לא יכול היה בחור להרים את עיניו לעבר חבריו. הבושה העצומה לא הסתיימה לאחר קריאת התורה. במשך תקופה ארוכה לאחר כמון, כל פעם שהיה הבחור חולף ליד חבירו, היו מסמנים לו בידהם את ה'הגבהה', והיו צוחקים במלוא פיהם.

מה שכן לאחר הסיפור המביש ההוא, תפס המשוחח את עצמו והבין מה רוצים ממנו והפסיק לדבר! אבל הוא ניגש אל החבר שאמר שקראו לו להגבהה, ואמר לו 'אינני סולח לך לעולם ועד'. הבחור שיזם את העלייה התעורר לפני יום הדין ושאל האם עשה כשורה, או שמא הוא צריך לבקש מחילה.

והינה זמן מה לפני מקרה זה הגיע אלינו אדם נכבד, התופס בעמדה בכירה, ומנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה, ומספר לנו סיפור דומה: בבית הכנסת בו הוא מתפלל היה אדם אחד שלא הפסיק לדבר באמצע קריאת התורה, ולמרות כל הבקשות שהפניתי אליו שיפסיק לעשות זאת, המשיך והמשיך לדבר.

כאשר קראו פעם למשוחח הלז לעלות לתורה, מספר האדם הנכבד, נגשתי את הבימה, נתתי דפיקה חזקה, והכרזתי 'אני עושה כאן מחאה נגד האדם הזה הפוגע בכבוד התורה והמשוחח בעת קריאתה!' גם במקרה זה אמר המשוחח לאיש שמחה בו שהוא איננו סולח לו. לאחר מכן אמר לו שיהיה מוכן לסלוח לו, בתנאי אחד: שיבוא שוב (המוחה) אל הבימה, ויכריז לפני הקהל, שהוא... מצטער על המחאה שעשה, והוא חוזר בו ממנה. האדם הנכבד הזה, המגיע בשעותיו הפנויות ללמוד בכלל 'בית דוד', בא ושאל האם צריך הוא לעשות כפי שדורש האיש ההוא, או שמא עשה כשורה, ואין הוא זקוק כלל למחילתו.

השבתי ואמרתי, שיעשה כדברי המשוחח, וייגש שנית אל הבימה, אבל במקום לומר שהוא מצטער וחוזר בו מהמחאה, שיכריז ויאמר: שהוא מבקש מחילה מהספר תורה על שהתאחר כ"כ בעשיית המחאה ולא עשה זאת קודם.

(יביע אומר)

הגדה של פסח

חדש! חדש! חדש!

הגדת 'אבות לבנים'

מאת הרב אבנר קוואס שליט"א

עם הדרכה להורים להפעלת הילדים

כדי להפוך את ליל הסדר למרתק

ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

מן ההלכה הספרדי הארצי

3030 * | 073-7-860-860

רב קווי | בעלות שיחה רגילה

שלוחה 2

מענה טלפוני לשאלות בעניני שלום בית וחינוך ילדים, עם יועצים מומחים שע"י הרב אבנר קוואס שליט"א

בין השעות 09:00-23:00

בס"ד

שלוחה 1

מענה טלפוני לשאלות בהלכה שע"י מורי הוראה הפוסקים ע"פ פסקי מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל בנושאות חבר מועצת חכמי התורה הגאון הגדול הרב דוד יוסף שליט"א

24 שעות ביממה רצוף

שיעורים בפרשת שבוע מטובי המרצים בשלוחה 5